

steren udtale ligesledes, at der skulde forbeholdes Frihed, og han tilspøiede: paa begge Sider. Ogsaa deri er jeg aldeles enig. Jeg er saameget mere enig deri, som det er min Formodning, at, naar i sin Tid denne Sag kommer til at foreligge til virkelig Forhandling og Afgjørelse, da vil Situationen være en saadan, at jeg vistnok overmaade let vil blive enig med de ærede Forslagsstillere og dem, som de nærmest repræsenterer, i medfør af de kræfter at opretholde i alt Fald det Væsentlige af Grundloven fra 1849, og det vilde derfor være meget lidet ønskeligt, dersom en Meningsforskjellighed, som da vil vise sig forholdsvis meget ubetydelig, nu skulde give Anledning, jeg vil ikke sige til Menighedsstrid, thi nogen Forhandling kan nu ikke finde Sted, men til iforveien at fremkomme med Udtalelser, som vilde være bindende og efter min Mening give et urigtigt Billede af den virkelige Stilling mellem de forskjellige liberale Fractioner i Danmark. Da dette nu er Forslagets eneste virkelige Indhold, og jeg mener, at der derom nu ikke kan og ikke bør udtales Noget, kan jeg altsaa ikke ansee det for rigtigt at indgive en Adresse som den foreliggende; og, borttager man det eneste virkelige Indhold af den og udslyder Spørgsmaalet til den Tid, da det virkelig kommer til at foreligge, saa bliver den en fuldkommen tom og intetfigende Udtalelse, der, netop fordi Tiden er høist alvorlig, vil forekomme mig at være høist ubetimelig og lidet værdig.

Ploug: Jeg kan være enig med den ærede sidste Taler i hans Opfattelse af Adressens Formaal. Jeg finder heller ikke, at det allerhøjeste Budskab, som aabnede denne Rigsdag, udræver noget som helst Svar, og jeg anseer det ligesom han for at være Adressens egentlige Indhold, hvad der staaer i dens næstsidste Sætning. Jeg kan meget godt forstaae, at han og Flere med ham finde det ubetimeligt at udtale sig herom, fordi der ikke foreligger — og overhovedet ikke i dette Dreblik kan foreligge — noget Forslag til en Forfatningsreform; men jeg kan paa den anden Side ogsaa meget godt forstaae, at de ærede Forslagsstillere alligevel kunne ønske at staae en Sæt-

ning fast, som de troe kan afgive en Støtte for en sund dansk Politik i det Ydre og for vor indre Frihed, og jeg kan derfor billige, at der gjøres et saadant Forslag under de Udfigter, som vi for Dreblivet have. Jeg vil ogsaa tillade mig at gjøre den ærede sidste Taler opmærksom paa, at den Yttring, som han, i Anledning af en enkelt Lov, i sidste Møde brugte, efter min Mening finder en meget heldigere Anvendelse paa en Forfatningsreform end paa den vedkommende Lov, den nemlig, at en Regering, der kun er lidet hjemme og indlevet i det constitutionelle Liv, ikke er særdeles velstillet til at foretage en Forfatningsreform; selv om den gaaer til det med den bedste Villie og med god Tro paa sine egne Evner, kan den under en saadan Forhandling meget let komme ind i et Spor, hvor den fra Først af ikke vilde hen; under Forhandlingerne med Rigsdagen kan der udvikle sig Conflicter, som kunne føre videre og videre — det have vi seet een Gang før, i 1853—54 — og tilsidst endog saa vidt, at den Lovlighedens Grundvold, hvorpaa man har villet staae, og hvorpaa man vistnok oprigtig har ønsket at blive staaende, kan komme til at vasse og maaskee tilsidst til at styrte sammen. Under saadanne Udfigter vilde jeg ansee det for at være nyttigt og endogsaa for at kunne have en meget stor og virkelig Betydning, at Folkerepresentationen havde en klar Bevidsthed om, hvilken Vej der skulde gaaes, og at denne paa en utvetydig Maade blev antydet. Der vilde deri ligge en stærk Opfordring til at forblive paa denne Vej; der vilde deri ligge en alvorlig Advarsel om ikke at forbyde sig i Forsøg i andre Retninger. Skulde imidlertid en Adresse kunne opfylde dette Formaal, maatte den ganske vist ikke fremgaae fra en mindre Deel af Folkerepresentationen; men de Fleste, som i det Væsentlige ere enige og kun adskilles ved mindre Meningsforskjelligheder, maatte slutte sig sammen om den. Jeg kunde derfor have ønsket, at Adressen ikke var kommen frem i Thinget, inden man ved privat Forhandling havde forviiset sig om, at der kunde blive Enighed mellem Thingets Medlemmer om den, saaledes som det jo oftere er skeet, ja, som det pleier ligesom at skee ved